

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Monvmenta Paderbornensia

Ferdinand <II., Paderborn, Bischof>

Paderbornae, 1669

Stemma Baronvm Fvrstenbergiorvm In Vvaterlapp, Snellenberg,
Fürstenberg, Herdringen, Advocatorum hereditiorum in Graffschafft,
Dynastarum in Oberenkirchen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11425

STEMMA
BARONVM FÜRSTEN-
BERGIORVM IN WATERLAPP,
 Snellenberg, Fürstenberg, Herdringen, Ad-
 vocatorum hereditariorum in Graffschafft, Dyna-
 starum in Oberenkirchen.

*Ex originibus Fürstenbergicis Ioannis Velde è Societate IESV,
 tabulis genealogicis Ditmari Molleri Tremoniensis, Ioannis à Bers-
 woldt nomenclatore nobilitatis VVestphalicæ, & antiquis
 literarum monumentis deductum.*

Fridericus nobilis dominus in Fürstenberg, Reinhardi, qui Hermanni Comitis Arensbergensis è sore nepos an. 1115. IV. Id. Februar. commisso à Saxoni- bus ad silvam VVolphonis prælio interfuit, filius, in bello Saxonico Henrici Leonis an. 1180. exauctorati Saxonix Ducis partes adversus Philippum Archiepiscopum Coloniensem secutus, navatæ operæ præmium tulit, Für- stenbergæ excidium, & avitorum jurium maximam imminutionem. Quare Fürstenbergæ vastatæ proximam Waterlappiam, inter VVerle & Nehem op- pida sitam, cum suburbio, fossis, & munitiõibus, quas superiori sæculo diruit Truchsesianus furor, ædificavit. Vxorem habuisse legitur Adelheidam de Ar- deia, Everhardi nobilis domini de Ardeia sororem.

Hermannus Fürstenbergius S. Engelberti beneficio instauratam An. 1219. Fürsten- bergam recuperavit, & defendit adversus nobilem virum Gerhardum de Bru- bach, S. Engelberti Archiepiscopi Colonienfis hostem. Nec minori fide, & grati animi obsequio, Henrico de Mollenarck Archiep. Colonienf. an. 1225. S. Engelberti cædem ulciscenti, & an. 1230. jus advocatiæ Sibergensis pro- pugnantis suppetias tulit. Vxor ejus fuit Agnes nobilis domina de Wil- denberg.

X

Fridericus

Fridericus Fürstenbergius Dominus in Waterlapp, unâ cū Wenemaro fratre, & alij Westphaliæ Dynastis, An. 1254. capit in prælio Simonem Episcopum Paderbornensem, Werlam, Callenhardam, Warstenam, & Fürstenbergam deprædatum, & Coloniensi Archiepiscopo custodiendum tradit. Anno vero 1264. feria 4. post Remigij, civitas Callenhardensis occasione defuncti consulis, vassalli hæcenus personam sustinentis, per literas cum rogat novam feudi vacantis concessionem. Hic pari jure cum fratre suo Fürstenbergæ, dum vixit, dominatus fuit. Vxor illius Mechtildis de Graffschafft, filia Crafftonis nobilis domini in Graffschafft,

Wenemarus Fürstenbergius Dominus in Fürstenberg, auctor familiae Fürstenbergiorum in Fürstenberg, An. 1290. Ecclesiæ Coloniensi feudi nomine obligat decimas in Hufen. Hujus stemma, An. 1596. 11. Novembris Jodoco Fürstenbergio Viennæ extincto, una emouitur.

Fridericus Fürstenbergius omnibus ijs bellis, quæ suo tempore Colonienses Archiepiscopi cum vicinis Marcanis, & Arensbergenfibus Comitibus gessere, & quibus Fürstenberga, An. 1295. ab Eberhardo Comite Marcano, Anno 1309. ab Henrico Archiepiscopo Coloniensi, An. 1311. ab Engelberto Comite Marcano, & An. 1345. à Godefrido Arensbergenfi, & Adolpho Marcano Comite obfessa, expugnata, & deleta, atque identidem à Fürstenbergijs, & Archiepiscopis Coloniensibus restaurata & munita fuit, multum inclaruit. Eidem An. 1309. octava die assumptæ Virginis Mariæ, Arnoldus Dungal vir nobilis bellum denunciât. Cum eodem, & patruelibus ejus, ac pluribus Westphaliæ Castrensibus, & civitatibus Henricus Archiepiscopus Coloniensis, & Rupertus Comes de Virneburg, Westphaliæ Mariscallus, publicæ securitatis causâ fœdus faciunt An. 1326. Vxorem habuit Juttam de Bilstein, filiam Theodorici nobilis Domini de Bilstein.

Wenemarus Fürstenbergius, Paderbornensium hostis, Monasterium Bodecense, unâ cum Ecclesia vastat, incendit, & An. 1370. feria quinta post octavam Apostolorum, Simoni

Antonius
Antonius, & Wilhelmus, Archiepiscopo Coloniensi Friderico Tremoniam oppugnanti anno 1388. & An. 1390. exorto bello de vectigali Cæsaris Insulæ, & de Liunensi

Wilhelmus cum fratribus an. 1365. transfegit, & in obsidione Tremoniensi, aliisque bellis Ecclesiæ Co

Hermannus ejus uxor Ermgardis Bock ex Palsterkamp, filia Jacobi Bock.

17215

Episcopo Paderbornensi reconciliatur. An. 1371. consiliarius Colonienfis intimus, à Friderico Archiepiscopo Colonienfi, universæ

Dicæcesi, summus militarium copiarum ejus dux, ac gubernator, & primus Satrapa Arensbergensi provinciæ magno cum imperio præficitur. Quare Colonienfi Ecclesiæ, pro munere suo, utilem fidamque operam præstitit in bello An. 1383. ab Engelberto Marcano Comite Colonienfisibus illato, quo Werla Westphaliæ oppidum conflagravit. Defunctus An. 1386. Vxor ejus Catharina nobilis de Pattberg.

ditione, contra Adolphum Clivensem, & ejus fratrem Engelbertum Marcanum Comitem, opem tulerunt.

lonienfi adfuit. *ἀπαιε*

Fridericus Fürstenbergius strenuus miles, varijs in bellis pro Ecclesia Colonienfi gestis, claruit: siquidem An. 1388. Friderico Archiepiscopo Colonienfi Tremoniam obfisione prementis, unâ cū Wenemaro fratre, patruo, & patruelibus suis tulit sup-

Wenemarus conditor stemmatis Fürstenbergici in Livonia, Friderici fratris sui in plerisq; omnibus bellis adjutor & socius. Vxor ejus Godula Fresken, filia Joannis Fresken, heres in Hollinghofen, quam Joanni Schneidvvindt venderunt.

Ludolphus = Vxor ejus Anna Ludescheid dicta Altena. Possederunt Wilshufam pignoris loco. Eorum filius Joannes arcem Hollinghoffen redemit à Gerhardo Schæidevvindt An. 1457. & Fürstenbergios in Hollinghoffen propagavit, cujus stemma cum Ludolpho ejusdē nominis ac stemmatis ultimo An. 1581, interiit. Arce Hollinghoffen per Annam ultimi Ludolphi filiam, Laurentio de Fürstenberg in Fürstenberg & Senden toparchæ nuptam, ad Fürstenbergios in Fürstenberg devolutâ. Hujus etiam stemmate extincto, ab Ernesto electore Colonienfi cœmpta transijt in dominium Wilhelmi de Bavaria, Baronis in Hollinghoffen, nunc ab ejus fororis filijs Baronibus de Byle possidetur.

An. 1390. Timannus à Selbach dictus Loe, propter Fridericum Archiepiscopum Coloniensem, cujus hostis erat, bellum ei indicit. Contra An. 1394. ipse & Wenemarus ejus frater Ruperto de Raesfeldt in Ofsendorp hostilitatem denunciant. Illorum vicissim hostes, in gratiam Bitteri de Raesfeldt, ac Joannis illius filij, eodem se tempore profitentur, Theodorus de Bynnehoye, Lubertus de Lange, Theodorus Rodenberg, Henricus & Arnoldus Rodenberg, Gerrus de Wiffche, Jordanus de Loe, & Joannes Rodenberg, Sanderus & Wesselus de

Galen fratres, Spingerus de Galen dictus Rodensterdt, Everhardus de Pusepe, Engelbertus & Joannes de Sendene fratres, Joannes Tule, Theodorus de Pepele, Lambertus Schmeck, Bickerus & VValterus de Brabeck, VVernekus de Dollenkunde, Hugo de Dorstene, VVeetus de Brabeck nothus, Albertus Krief, Theodorus Crane, Joannes Schyle, Hermannus ab Heydene dictus Aldenbach, Henricus de Baysdunck dictus Summer, Bernardus Oyrman, Joannes Lepele, Sanderus de Bernevelde, Wenemarus Vnbekunde, Everhardus Heybe, Hermannus Vogelstat, Joannes Vule, Joannes Spiel, Everhardus Bolte, & Hubertus de Tendeninck. Quod idem facit Joannes Spiegel ex Defenberg, qui An. 1395. unâ cum socio suo Henrico Amepe, Friderico Archiepiscopo Colonienfi inimicus, ijsdem fratribus Fürstenbergijs, ob eorum in Ecclesiam Coloniensem studium, bellum indicit. Cum deinde Friderico Archiepiscopo Colonienfi An. 1403. bellum esset cum Nasslovicis, & Limburgicis Comitibus, Fridericus Ecclesiæ Colonienfi opem tulit. Postea Anno 1407. pro Arnoldo Dungelen, Henricus de Drosste, Everhardus de Wickede, Albertus Sobbe, Wenemarus Sobbe fratres, Fridericus de Latte, Theodoricus de Dingen, Henricus de Berneholt, Rotgerus de Eslo, Henricus Danus cum famulis & auxilijs suis inimicitias cum Friderico suscipiunt. Compositis deinde controversijs, Fridericus adversus Arnoldum Dungel, & ejus socios, & Arnoldus Dungel, ejusque socij Godehardus Stecke, Rotgerus de VVerderden, Gerhardus de Plettenberg, Bernardus ab Hagenbecke, Joannes ab Aldenboeckem, Arnoldus Hensfeld, Everhardus de Wickede, Henricus ab Holte, Theodorus de Dungen, Everhardus ab Endorpe, Theodorus Schenckeber, Rotgerus Schenckeber fratres, Isebrandus de Schvvalmen, Theodorus Schade, Joannes de Sovene, Walter de Kore, Beso de Brabecke, Theodorus Westernich & Wachand fratres, Henricus Ovelken, Adolphus de Westerholt nothus dictus Korte, Wenemarus Hemmerberg, Fridericus Kekelenkegen, Bruno ab Hunschede, Joannes Weneuer, Bernardus Høgenveld dictus Brige, Joannes de Sterenberg nothus dictus Schukosten, VVerlagus Schampert, Joannes Schulte, VVilhelmus Schulte, Joannes Hesse, & eorum famuli, & auxiliares, adversus Fridericum hostilia resumunt. Quando etiam Fridericus Archiepiscopus Colonienfis, & Adolphus Clivensis & Marcanus Comes, VVilhelmo de Monte Episcopo Paderbornensi bellum intulerunt, & An. 1410. Delbrugiam Paderbornensis Diocesis regionem depopulati, magnam illic cladem accepere; idem Colonienfi Ecclesiæ præsto fuit. Demum An. 1416. Friderico & VVenemaro fratribus, & VVilhelmo seniori de Fürstenberg, Antonius de Scheidungen, Rutgerus de Klotyngen, Engelbertus de Hilbecke, Henricus de Schvane dictus Kleyne Hynze, VVolfurt op dem Berge, Spenvvert de Schorlenberg dictus Strylauff, cum famulis & adjutoribus suis, Theodorici de Moersa Archiepiscopi Colonienfis hostes, propter dominum suum VVilhelmum de Monte Episcopum Paderbornensem, cum Theodorico de electione Colonienfis Archiepiscopi contententem, bellum denunciant. Friderici hujus uxor fuit VValburgis de Ketteler. Hermannus

Hermannus Fürstenbergius Theodorico Archiepiscopo Coloniensi in bello Sufatensi auxiliatus, & an. 1446. Sabbatho post festum SS. Simonis & Judæ, in prælio à Sufatensibus captus fuit, qui ingravescente jam ætate religioni se totum dedit, & diversa cœnobialia largo censu donavit, ad servandam sui suorumque in sacrificijs & suffragijs jugem memoriam. Anno 1450. pridie S. Jacobi Apostoli inter complures Westphaliæ proceres testis subscribit confectis tabulis de Juliæ & Montium ducatu, si Gerhardum eorum Ducem sine liberis mori contingeret, Ecclesiæ Coloniensi accessuro. Idem an. 1417. Nolkoni de Beringhusen prædium in Loen, Vranconi de Heygen, & Bernardo de Lunen prædium Brockhusen, Joanni de Lunen decimas in Gerlinckhusen, Joanni de Hanxleden, & Rotgero Lurvvalde prædium in Stockenberg, Gofvino Lurvvald prædium in Sutterpe & Miste, Raboni de Thulen in Brucken prædium in Gerlinckhusen, Hermanno de VVette prædium in Loen, Civitati Callenhardensi prædium Gerlinkhoff. An. 1433. ipso die S. Benedicti Theodoro Torck in Edinckhusen prædium in Langeveld. An. 1437. Theodoro de Lunen prædium in Gerlinghusen. An. 1470. Bernardo de Landsberg prædium in Brenckhusen, nobilibus vasallis, & clientibus suis, in beneficium seu feudum concedit. Defunctus an. 1471. Vxor ejus Hedvigis de Reck, VVerlæ sepulta in Ecclesia Parochiali, ante aram Deiparæ Virginis Mariæ.

<p>VVenemarus Fürstenbergius deo vixit, & sibi. Defunctus an. 1484. 23. Aprilis. Sepultus in Ecclesia Monasterij Himmelport. Vxor ejus Cordula de Galen, filia Rotgeri de Galen domini in Herten, & Catharinæ de Bolesvvinckel, miræ sanctitatis matrona, que 36. annis vidua, in Himmelport apud filiam Visulam ejus loci Abbatissam, optimè de Monasterio merita, consenuit. an. 1516. 4. Decembr. defuncta, & prope maritum ibidem tumulata.</p>	<p>VVilhel- Fridericus Hildesimensis Canonicus, & sacerdos, sanctimonialibus in Himmelport & Olinghausen, certos annuos redditus donat, pro suorumque memoria servanda, An. 1471.</p>	<p>Alberta nupta Friderico Frefeken.</p>
<p>VVenemarus Fürstenbergius deo vixit, & sibi. Defunctus an. 1484. 23. Aprilis. Sepultus in Ecclesia Monasterij Himmelport. Vxor ejus Cordula de Galen, filia Rotgeri de Galen domini in Herten, & Catharinæ de Bolesvvinckel, miræ sanctitatis matrona, que 36. annis vidua, in Himmelport apud filiam Visulam ejus loci Abbatissam, optimè de Monasterio merita, consenuit. an. 1516. 4. Decembr. defuncta, & prope maritum ibidem tumulata.</p>	<p>Fridericus Archiepiscopo Coloniensi Friderico Sufatum oppugnanti præsto fuit. an. 1446. feria sexta post Dominicam Judica in prælio ante VVerlam à Sufatensibus captus.</p>	<p>Antonius Monasteriensis Canonicus mortuus an. 1459. feria secunda Paschatis. Tremonix in templo PP. Franciscanorum sepultus, qui anno 1467. die S. Martini fatentur se obligatos esse ad annuam ejus memoriam in sacrificijs, & suffragijs celebrandam.</p>

Fridericus Fürstenbergius, Satrapa VVerlensis, an. 1519. ab Hermanno Archiepiscopo Coloniensi inter consiliarios cooptatur. an. 1484. 24. Junij cum VVenemaro, & Hermanno fratribus fundat beneficium Ecclesiasticum in parochiali æde in Bremen. An. 1496. civitatem Callenhardensem, aliosque clientes feudis investit, an. 1543. 3. Aprilis moritur, sepultus Werlæ in monumento aviarum suarum. Ejus uxor Metta de Plettenberg in Neilen, filia Remberti de Plettenberg ex Neilen, & Adelheidis ab Ermelen, nupta an. 1503. defuncta an. 1511, sepulta in Himmelport.

VVenemarus auctor Fürstenbergiorum in castro Stirpe, obiit an. 1503. 22. Aug. Susfati; cujus stemma, in Joanne Schonebergio de Fürstenberg consiliario Coloniensi an. 1646. 30. Novembr. extincto, desijt.

Hermannus Canonicus Monasteriensis & Paderbornensis, presbyter, & in choro psallentium Deo assiduus, obiit anno 1547. pridie exaltationis S. Crucis, Monasterij sepultus, fundator perpetuæ memoriæ in Himmelport.

Joannes Abbas Sibergensis, alter ejus Monasterij fundator, optime suis præfuit, an. 1549. 7. Decembr. defunctus, & sepultus Sibergæ in sacello à se extructo.

Antonius Ordinis Præmonstratensis Canonicus Cappenbergenfis, Præpositus in Bürick prope VVesaliam inferiorem, & SS. Canonum Doctor.

Caspar & VVernerus milites Ordinis Teutonici in Livonia, quorum primus obiit anno 1532. 19. Octobr.

Agatha Vxor 1. D. Pentling. 2. D. Schungel
in VVokelem.

Vrsula Abbatissa in Himmelport, præclare de illo Monasterio merita. 48. annis præfuit. an. 1548. 16. Julij defuncta.

Elisabetha & Hadvyigis Moniales in Monasterio Paradisi propè
Susatum.

Anna Monialis in Olinghausen obiit
an. 1535. 12. Julij.

Catharina Decanissa in Freckenhorst, bene de Monasterio Himmelport merita
obiit an. 1526. 16. Aprilis.

Fridericus Fürstenbergius quatuor Principum Electorum Coloniensium, Adolphi, Antonij, Joannis Gebhardi, & Friderici consiliarius, & Satrapa VVerlensis, cujus integritas, doctrina, prudentia, dicendi vis, cum in patriæ negotijs, tum in publicis Imperij conventibus, sæpenumerò cognita est. An. 1564. 25. Octobr. per contractum antichreseos, pro decem aureorum millibus, acquirit sibi suisque præfecturas Bilstein, & VValdenburg. an. 1559. interfuit comitijs Augustæ Vindehsorum celebratis, consiliarius Joannis Gebhardi Archiepiscopi Coloniensis.	Caspar infans mortuus.	Elisabetha uxor Christophoro à Plettenberg in Lenhusse desponsa an. 1529. 2. Feb.	Catharina obiit infans.
---	------------------------	---	-------------------------

AD. 1564

An. 1564. ab Ordinibus Westphaliæ Ducatus ad Electorem Coloniensem pro impetranda privilegiorum patriæ confirmatione missus, in magnum propterea odium & offensionem Frederici Archiepiscopi Colonienfis incurrit. An. 1566. ab eodem mittitur legatus ad conventum Lubecensem. An. 1567. 21. Martij moritur, ætatis suæ an. 57. Scheidæ sepultus. Uxor Anna Westphael, filia Rabani Westphael, Satrapæ in Lichtenau & Wunnenberg, & Helenæ ab Horde dominæ in Böcke. nupta an. 1538. 4. August. obiit an. 1583. festo S. Joannis Baptistæ die, Olinghusæ sepulta.

Caspar Fürstenbergius an. 1544. 11. Novembr. nascitur. an. 1566. Kal. April. ætatis suæ 19. Colonia licentiam utriusque juris interpretandi adeptus, quinque Electorum Colonienfium, ac trium Moguntinorum, & Principis Paderbornensis Consiliarius intimus, & Satrapa in Bilstein, Fredeburg, Waldenburg, Lenne, Fritzlar, & Naumburg. Archisatrapa Westphaliæ an. 1613. 19. Aug. Ratisbonæ præficitur. Satrapijs Bilstein, Waldenburg, & Fredeburg præfuit annis 49. Ducatus Westphaliæ gubernacula 5. annis tenuit. Omnibus Imperij conventibus, ab anno 1567. usque ad an. 1618. habitis, interfuit, vel legatus, vel à consilij primoribus, & calamitosi Reipubl. temporibus, incredibili fide, labore, integritate, constantia, Religioni Catholicæ, Romano Imperio, Patriæ servivit. Truchsesiano motu omnibus ferme nutantibus, solus ex equestri ordine constans in fide Ecclesiæ Romanæ, & Colonienfis mansit, omnibusque ea tempestate fortunis spoliatus, & in exilium actus, apud fratrem suum Præpositum Paderbornensem hæsit, usque dum ab Ernesto in locum Truchsesij electo Archiepiscopo Colonienfi, ad Francofurtensem conventum an. 1583. 23. Sept. adversus Truchsesianos legatus, & an. 1584. 19. Martij, Bavari exercitus ducibus adjunctus, & Westphaliæ recuperandæ consilia moderatus, unâ cum Repub. in integrum restitutâ, amissas opes suas cum fœnore recepit, & plerisque omnibus indigenis, Truchsesij partes secutis, veniam iterum ac gratiam impetravit. Quare summo loco apud Ernestum, & Ferdinandum ejus successorem fuit, & ille pro sex millibus aureorum florenorum, Satrapiam Fredeburgensem ei oppigneravit an. 1585. 18. Octob. Hanc deinde Maximilianus Henricus Archiepiscopus & Elector Colonienfis, utriusque successor & nepos, an. 1665. 6. Maij. unâ cum Bilsteniensi & VValdenburgensi præfecturâ repigneravit, eo modo, & emolumento familiæ Fürstenbergicæ, ut illius posteri mnemosynon, & causam habituri sint, Principum gratiæ, majorum suorum meritis, & chirographis parum confidendi, sibi que à mutuo potentioribus dando posthac diligentius cavendi. Demum vir imprimis doctus, prudens, facundus, & diligens familiaris usus symbolo, Præsum ut prosum, podagræ doloribus confectus, an. 1618. III. Non. Martij obiit. relicto ob sua in rempub. merita ingenti patriæ luctu, natus an. 72. mens. 4. dies 2. Arensburgæ sepultus in Æde Wedinghusana, ante aram marmoream cum epitaphio ejus positam. Vxor Elisabetha Spiegel ex Peckelsheim, Joannis Spiegel ex Peckelsheim, & Godæ Spiegel in Desenberg

- berg filia. nupta an. 1573. 4. Octobris. obiit Bilstenian, 1587. Kal. Junij, sepulta in Vefchede.
- Fridericus Canonicus Moguntinus, & Paderbornensis, S. Albani, & S. Petri Moguntiae. natus an. 1538. fundat an. 1605. perpetuam eleemosynam pro sex pauperibus Artendoriae alendis, obiit an. 1608. 9. Januarij. ætatis suæ 70. Moguntiae in sacello S. Johannis Baptistæ, in Æde Metropolitana, sepultus.
- Theodorus Canonicus Trevirensis, Præpositus Paderbornensis, & Meschedensis an. 1546. nascitur. an. 1585. 5. Junij eligitur Episcopus, & Princeps Paderbornensis. Diocæsi difficillimis temporibus per annos XXXIII. mens. VI. dies XXIX. præfuit, tanta cum laude, ut optimorum præfulum nulli secundus habeatur, restituit religionem Catholicam, ære alieno Ecclesiam liberavit, auxit vectigalia, duas arces principales Neuhufsum & Wevelsburgum extruxit, reliquas collabescentes refecit, oppignoratas recuperavit, Paderbornam rebellem compescuit, Collegium & Novitiatum Societatis Jesu, cum Academia publica instituit, Ædis Cathedralis Canonicos, & universa Diocæsis Monasteria non uno annuo censu locupletavit, & egenis hominibus perpetuam eleemosynam largitus. Obiit an. 1618. 4. Decemb. ætatis suæ 71. maximo sui desiderio relicto. Paderbornæ in Ecclesia Cathedrali sepultus. Ejus symbolum, Judicium melius posteritatis erit, fama post obitum superites approbavit.
- Othilia an. 1585. XI. Kal. Februarij, ætat. suæ 33. eligitur Abbatissa in Olinghusen, an. 1589. 5. Julij postulatur Abbatissa Herisensis, utrobique auctis vectigalibus, exstructis domicilijs, ornatis templis, & perpetuis eleemosynis fundatis immortalæ laudem promerita, obiit an. 1621. Non. Martij, ætatis 72. cum Herisensi Ecclesie an. 33. Olinghusanæ 35. maximo cum fructu præfuisset.
- Anna, post mortem fororis, Abbatissa Olinghusana, obiit an. 1626. 29. Novemb. Olinghusæ, cum Othilia sorore, proxime matrem suam Annam à Westphael sepulta.
- Virgula monialis in Himmelpfort. obiit an. 1560. 2. Aprilis.
- Helena uxor Joannis Wulff in Fuchten desponsa an. 1552. Kal. Novembr.
- Barbara uxor Henrici Smising in Tatenhusen desponsa an. 1574. 25. August. obiit an. 1614. 30. Jan. Bilfeldiæ in templo Franciscanorum sepulta. Mater Theodori Smisingij an. 1580. nati, & 10. Aprilis baptizati, sponsoibus Ottone Durgello præposito Monasteriensi, & Elisabetha Spiegelia conjuge Caspari de Fürstenberg, qui institutum S. Francisci amplexus Lovanij, singularis fama sanctitatis, & Theologiae scientia inclaruit, genere & scriptis libris nobilis.
- Agatha Godeschalci ab Haxthausen in Vorden, Archisatrapæ Paderbornensis, & Satrapæ in Dringenberg conjux, desponsa an. 1583. 28. Maij, obiit an. 1637. 7. Septembr. Gerdenæ sepulta.
- Virgula Rabani Spiegel in Peckelsheim, & Svveckhusen uxor, desponsa anno 1577. 29. Aprilis, obiit an. 1621, Paderbornæ in templo Societatis Jesu sepulta.

Fridericus Fürstenbergius, dynasta in Bilstein, & Waldenburg. natus an. 1576. Kal. Martij. humanioribus literis, philosophiæ, & juri civili operam dedit Colonia, usus deinde Pontimussi præceptore & hospite, jurisconsulto sanè præclaro, Gulielmo Barclajo. A Ioanne Svichardo Moguntino Electore ditioni Königsteniæ an. 1610. Kal. Februarij, à Ferdinando Colonienfi Septemviro, & utriusque Bavariæ Duce, Westphaliæ & Angariæ summo cum imperio an. 1624. 22. Februarij præficitur. Pro utroque ad quatuor Augustos, ad Sueciæ Regem, ad Principes diversos, ad plura Imperij Comitata legatus ivit, Moguntinus, Colonienfis, & Paderbornensis consiliarius intimus. An. 1622. 9. Maij. à Ferdinando Electore Colonienfi, consentiente Collegio Metropolitanano, in beneficium seu feudum accipit Bilsteniensem, & Waldenburgensem dynastias jam olim sibi suisque oppignoratas. An. 1637. 27. Novemb. Meschedenæ in negotijs patriæ ablegatus capitur ab Hassis, & Lipstadium abducitur; demum an. 1638. mense Martio liberatur. Succis verò Westphalam an. 1646. vastantibus exul Bonnam abiit; & 9. Aug. piè illic decessit. Natus annos 70. menses 5. dies 9. & Arensbergæ, an. 1647. 25. Februarij sepultus proximè parentem. Vxor ejus Anna Maria de Kerpen Domina in Illingen, è Westrasia, Ioannis de Kerpen dynastæ in Illingen, & Claudiæ Baronis de Wiltz filia. Moguntia ei nupta an. 1608. 13. Octobris. maximis virtutibus ornata matrona, cum marito 37. an. summâ concordia vixit. Piè defuncta Bilstenij an. 1646. 15. Martij. ætat. suæ 58. Sepulta 9. Aprilis in Vefchede.

Ioannes Godefridus Canonicus Moguntinus, Trevirensis, & Paderbornensis, Præpositus Meschedensis natus an. 1570. Kal. Februarij. ægrotus in itinere moritur prope Sigenam in Comitatu Nassaviæ. an. 1624. 11. Septemb. sepultus Attendoriæ in Æde Parochiali.

Theodorus natus an. 1585. 24. Maij. obiit 23. Decemb. sepultus in Vefchede.

Goda nata an. 1574. 23. Julij. Uxor Bernardi ab Heiden ex Brucka desponsa an. 1594. 30. Novembris.

Anna nata 1577. 23. Novemb. Uxor Georgij ab Oenhausen in Eckholt, Sarrapæ Paderbornensis in Neuhaus. desponsa. an. 1600. 6. Februarij. moritur an. 1641. 3. Martij. singularis probitatis matrona.

Helena Monialis S. Benedicti trans aquas Monasterij. nata an. 1580. moritur an. 1647. 3. Aprilis. magna sanctitatis opinione.

Orthilia nata an. 1582. 6. Octob. eodem moritur.

Elisabetha nata an. 1587. 9. Januarij. Uxor Christophori ab Horde in Stormede, & Erinckerfeldt. desponsa an. 1608. 15. Iunij. moritur an. 1632.

5. Novemb. sepulta in Stormede 22. Novemb.

Fridericus Fürstenbergius, S.R.I. Lib. Baro. natus in Königstein an. 1618. 31. Octob. circa horam tertiam pomeridianam, baptizatus 20. Novemb. Cubicularius aureæ clavis, & intimus consiliarius Coloniensis, & Paderb. Satrapa in Fredeburg, Advocatus hereditarius in Graffschafft, Dynasta in Bilstein, Waldenburg, & in Oberenkirchen. Optimis literis in Germania, Italia, & Gallia excultus, in diversis legationibus, & S. R. I. Comitij prudentiam, fidem, & eloquentiam suam ostendit. An. 1646. 29. Januarij Ferdinandi, & an. 1651. 6. Januarij Maximiliani Henrici Electorum Coloniensium intimis consilij admoveatur. An. 1652. 19. Febr. de Bilsteniensi, & Waldenburgensi dynastia, sibi suisque in beneficium jam olim concessa, cum Ordinibus Ducatus Westphaliæ transigit, & an. 1653. 12. Novemb. diuturnam ac difficilem litem de Advocatia Monasterij Graffschafft, quam cum Abbate, & Cœnobitis Graffschaffranis avus ejus ac parens habuerant, certis legibus componit. An. 1654. mense Aprili. Electoribus Moguntino, Coloniensi, & Trevirensi arcem Hammerstein ad Rhenum à Lotharingis infessam, & vicinæ diu multumque gravem expugnantibus, ipse copijs Coloniensibus imperat. Patriæ in primis amans, & amatus, in arce sua Herdringa piè moritur an. 1662. 7. Julij. Attendoriæ 10. Julij. sub vesperam in templo PP. Franciscanorum, juxta primam conjugem, sine pompa funebri, quam vetuerat, tumulatus. Prima ejus Uxor Anna Catharina de Petra ex castro Leyen, filia Joannis Caspari von ynd zu der Leyen, domini in Eltz, Trevirensis consiliarij, & præfeti in munstermeyfelt, Cobern, & Alken, & Catharinæ de metternich, sororis Lotharij Archiepiscopi Trevirensis. Nupta in Laenstein an. 1654. 23. Decemb. defuncta in Bilstein an. 1658. 11. martij. Attendoriæ sepulta 3. April. in templo PP. Franciscanorum strictioris observantiæ, pia in primis femina. Altera fuit Maria Elisabetha de Breidtbach ex Borresheim, filia Wolfgangi Henrici de Breidtbach, Vicedomini, & intimi consiliarij moguntini, dynastæ in Borresheim, & Mariæ Magdalænæ Dominæ in Eltz. Nupta an. 1659. 9. Junij. in Borresheim.

Theodorus Casparus Canonicus Senior Moguntinus, Spirensis, & ad S. Albanum Moguntia. In exercitu Regis Catholici Chiliarchus legionis equestris in Belgio, nascitur in Königstein an. 1615. 9. martij.

Wilhelmus Chorepiscopus Trevirensis S. Mauritij in Tholeja, Præpositus Monasteriensis, Canonicus Salisburgensis, Paderbornensis, & Leodiensis, Præpositus in Bustrorff, & Meschede, Prior S. Mariæ de Campejo in Alpibus Tridentinis, intimus consiliarius Salisburgensis, & Monasteriensis, Alexandri VII. & Clementis IX. PP. Maximorum Cubicularius intimus, multis ad Cæsarem, Principes, & Comitæ Imperij legationibus clarus. Nascitur Bilstenij an. 1623. 13. Novemb. circa horam tertiam matutinam, baptizatus 26. Novemb. sponse Wilhelmo de Westphael Archisatrapa Paderbornensis Diocesis.

Ferdinandus

Ferdinandus Canonicus Hildesienſis, Paderbornenſis, & Monafterienſis, Præpoſitus S. Crucis in Hildesheim, Prior S. Mariæ de Campejo in Alpibus Tridentinis, Alexandri VII. P. O. M. Cubicularius intimus. An. 1661. 20. Aprilis. dum Romæ verſatur, abſens eligitur, 30. maij confirmatur, 6. Junij in Vrbe ab Eminentiffimo Julio Roſpiglioſio Cardinale, nunc verò Clemente IX. P. M. confecratur, & 4. Octob. Paderbornæ inauguratur Epifcopus, ac Princeps Paderbornenſis. An. vero 1667. 19. Julij eligitur, & an. 1668. 30. Aprilis confirmatur Coadjutor, & Succellor Monafterienſis. Ejus ſymbolum, Suaviter & Fortiter. Naſcitur Biſtenij an. 1626. 21. Octob. baptizatur 29. Novemb. ſponſoribus Ferdinando Electore Colonienſi, & utriusque Bavariæ Duce, & Anna de Fürſtenberg conjuge Georgij ab Oenhaufen in Eckholt.

Franciſcus Wilhelmus Commendator Ordinis Teutonici in Brackel, Conſiliarius intimus, & Mariſcallus Paderbornenſis. An. 1650. 14. Feb. Mulhemij inauguratur eques Ordinis Teutonici. An. 1666. 15. Decemb. eligitur Coadjutor Baliviæ Ordinis Teutonici in Weſtphalia, Naſcitur an. 1628. 29. Septemb. Herdringæ.

Ioannes Adolphus, Camerarius & Canonicus Paderbornenſis, Hildesienſis, & Monafterienſis, Præpoſitus S. Crucis in Hildesheim, Satrapa in Biſtein, Waldenburg, & Fredeburg. Naſcitur Coloniae an. 1631. 16. martij, inter horam octavam, & nonam matutinam.

Anna Vrſula naſcitur an. 1609. 16. Auguſti, moritur eodem die.

Maria Catharina nata an. 1611. 28. Januarij, inter horam nonam, & decimam vespertinā. uxor Georgij Chriſtophori Baronis ab Haſelang, utriusque Bavariæ hereditarij aulae præfecti, Electoris Bavariæ cubiculo præpoſiti, conſiliarij intimi, & dynaſtae in Hochkammer, & Gibingen. deſponſa Coloniae an. 1635. menſe Feb.

Anna Barbara Ordinis S. Franciſci Monialis Capucina Coloniae. Naſcitur an. 1612. feria 4. Paſchatis in Königſtein, baptizata 14. maij.

Vrſula nata in Königſtein an. 1614. 6. Junij, inter 6. & 7. horam matutinam. Deceſſiſſa in Herſe, moritur an. 1667. 30. Junij. ſingularibus virtutibus prædita, ſepulta in templo Herſienſi.

Othilia an. 1643. 7. Junij deſponſa Bernardo de Plettenberg, in Lenhaufen, Bergſtrate, & Frilentrop, Ordinum Weſtphaliæ Deputato.

Ioannes infans moritur.

Ioannes Godefridus natus an. 1622. 31. Januarij infans moritur.

Anna Wilhelma nata an. 1620. obiit dyſenteria an. 1624. 4. Septemb.

Anna Helena infans moritur.

Anna infans moritur.

EX PRIMA CONIVGE.

Franciſcus Emericus, Metropolitana, & Nobilis Collegiatæ Eccleſiæ S. Albani Canonicus Moguntia. naſcitur Biſtenij an. 1646. 7. Octob. deſunctus Lugduni Galliarum an. 1667. 16. Decemb. & ibidem ſepultus, ARRR

Anna Elifabetha=Uxor Joannis Matthiæ de Nehem in Sundermullen, Satrapæ Osnabrugensis in Furstenavv, & Vörden. nupta an. 1667. 20. Feb. nata an. 1648. 15. Februarij Bilstenij.

Fridericus natus anno 1649. 23. Januarij Bilstenij, suscepto baptismo moritur, sepultus in Veschede.

Wilhelmus nascitur an. 1650. 27. Jan. Bilstenij, & accepto baptismo moritur, in Veschede sepultus.

Anna Margaretha Vrsula nascitur 1651. 9. April. moritur anno, 1652. 9. Martij. sepulta Bonnæ apud PP. Franciscanos Minores.

Maximilianus Henricus designatus Satrapa in Bilstein, VValdenburg, & Fredeburg, nascitur Bonnæ. an 1654. 13. maij. intra horam quartam, & quintam matutinam.

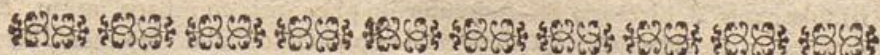
Maria Barbara nascitur Herdringæ an. 1655. 4. Decemb. baptizata altero die.

Vilhelmus Ferdinandus nascitur Herdringæ an. 1657. 9. Julij. moritur Bilstenij. an. 1658. 12. Martij. sepultus Attendorix una cum matre in templo PP. Franciscanorum.

EX ALTERA CONIVGE.

Anna Maria Magdalena nascitur Snellenbergæ an. 1660. 22. martii.

Ferdinandus Canonicus Moguntinus, & Paderbornensis nascitur an. 1661. 22. Augusti, circa horam nonam matutinam Snellenbergæ, baptizatus 4. Septembr. testibus Ferdinando Episcopo, & Principe Paderbornensi, & Maria Jacoba ab Eltz Abbatiſſa Monasterij Marienrhar.

5. SIC. MEA. DOCTRINÆ. PRECOR. ET
VIRTVTIS. AVITÆ

LAVDE. VELVT. GEMINA. STET. TRABE
FVLTA. DOMVS.

Domus *Fürstenbergica*, more omnium antiquarum tam illustrium, quàm nobilium familiarum, primordia generis sui, armis debet & militiæ, progressum verò atque incrementum, doctrinæ, & liberalium artium disciplinis, quibus hoc & superiori sæculo ita incubuit, ut Archisatraparum, Mariscallorum, Satraparum, Legatorum, intimorumque Consiliariorum munera, Ecclesiasticas dignitates, Præsulum honores,

honores, Maximorum Pontificum, & Cæsarum gratiam, titulos Principū, atque infulas Episcopales inde promeruerit. Alterum hujus stirpis fulcrum jure dixeris *AVITAM VIRTVTEM*, quæ summam in Catholica religione constantiam, pietatem erga Deum, fidem & obsequium erga Principem, singularem patriæ caritatem, in egenos & afflictos homines misericordiam, erga religiosas familias benevolentiam, sacrorum curam, & præcipuum Ecclesiasticæ vitæ studium, fraternamque concordiam nunquam interruptam in se complectitur. His, tanquam *binis* gentilitijs *tribus*, dum posteritas innitetur, ruinæ usque secura stabit perennabitque. Nequa verò doctrinæ, & virtutis avitæ exempla posterius desiderent, in quæ continuò oculos possint conijcere, præsentem genealogiam contexuimus, eique nonnulla *Fürstenbergiorum* monumenta, pleraque Paderbornensibus affinia, modò subijcimus.

Arx Neuhufana à Theodoro Episcopo & Principe Paderbornensi, ad confluentes Luppia & Alifonis, exstructa.

Hanc struit ære suo Theodorus Episcopus aulam
Ex Fürstenbergis stemmate natus avis.
Anno Milleno Quingenteno Nonageno,
Talis ab electo Principe quartus erat.

Arx Wevelsburg ab eodem ædificata.

Arx cum districtu patulis inhonora ruinis
In Theodori usum Præsulis illa venit.
Ære suo primus titulum qui informat inanem,
Et valida muros exhibet arte novos.
Fürstenbergiæ Princeps decus inclyte stirpis
Sedi hoc, quo caruit, tradere perge tuæ.

Z 3

Arx

Herisia ab Othilia Fürstenbergia, Abbatissa Heris-
riensi, insigni domicilio ornata.

Omne felici de Principe cognita Monte,
Nec minus agnato hoc omine nomen habens.
Othilia Herisæ sacris, ævoque sequenti
Hanc Superum flagrans fecit amore domum.

Inscriptio vestibuli Academiae Theodorianaæ
Paderbornæ.

Theodorus. à Fürstenberg. Dei. ac. Sedis. Apostolicæ. gratia. Ecclesiæ. Paderbornensis. antistes. ac. S. R. I. Princeps. affectu. zeloque. boni. publici. quâ. religione. quâ. sapientia. procurandi. propagandique. religioni. quidem. templum. sapientiæ. verò. Gymnasium. Academicum. Collegium. porro. Patribus. Societatis. Jesu. tanquam. fidis. utriusque. thesauri. dispensatoribus. æternum. consecravit.

anno epIs CopatVs
sVI paDerbornensIs
trigesImo.

Cui vivo mortuoque
bene quisquis ista per-
leges apprecare.

M O N U M E N T U M

In lapide marmoreo Snellenbergæ
conspicuum.

Reverendissimorum. Serenissimorum. et. Illustrissimorum. Archiepiscoporum
et. Episcoporum. Electorum. ac. Principum. D. Dominorum. VVolfgangi. et
Joannis. Adami. Moguntinorum. D. Dominorum. Frederici. Salentini. Gebhardi
ac. Ernesti. Colonienfium. Domini. Theodori. Paderbornensis. fidelis. consilia-
rius. nonum. ad. Cæsarem. et. Imperiales. conventus. Legatus. Præfectus. in
Bilstein. Fredeburg. VValdenburg. Lenne. Fritzlar. et. Naumburg.

Caspar. à Fürstenberg. ex. Waterlapp. &c. Juris
Licentiatus. Imperij. liber. Nobilis. Rhenani. tractus.

Hanc. arcem. ruinosam. et. collapsam. ΤΗΝ. ΣΚΙΑΤΡΟΦΙΑΝ. et. posteris
suis. id. sui. memoriam. comparavit. consecravit. et. donavit

PERGITE.

Arx

Arx & Jurisdictio Burana.
Memoriæ. Sacrum

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis. S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. composita. difficili. ac. diuturna. controversia. et. Collegij. Soc. Jesu. hic. designati. fundatione. Apostolica. auctoritate. Varburgum. translata. divinæ. gloriæ. incremento. animarum. saluti. et. Reipub. tranquillitati. consuluit. feudum. Buranum. Ecclesiæ. suæ. vendicavit. prolatos. jurisdictionis. fines. constituit. arcem. hanc. sibi. suisque. successoribus. acquisivit. An. M. DC. LXII.

TEMPLVM PAROCHIALE
In superiori Tudorp instauratum.
Memoriæ. Sacrum

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis. S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. Templum. et. turrim. de. cælo. tactam. instauravit. An. M. DC. LXIII.

SACELLVM S. MICHAELIS ARCHANGELI
In pago Wirriessen trans Visurgim, è regione
Heristalli, exstructum & dotatum.

D. O. M. S

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis. S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. Sacellum. S. Michaelis. Archangeli. exstruxit. ornavit. dedicavit. An. M. DC. LXIII.

Templum Cathedrale Paderbornæ fenestris
illustratum, & perpetuo ad eas integras conser-
vandas censu donatum.

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis. S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. Ædem. suam. Cathedralem. novis. fenestris. illustravit. An. M. DC. LXIV.

TEM-

TEMPLVM PAROCHIALE
In pago Corbeke ædificatum.

D. O. M. S

FERDINANDVS, Dei. et. Apostolicæ. Sedis. gratia. Episcopus. Paderbornensis
S. R. I. Princeps. Comes. Pymontanus
Templum. sancti. Blasij. Episcopi. et. Martyris. funditus. collapsum
restituit. et. ornavit

An. M. DC. LXIII.

ARA MAXIMA
In templo Virginum Cisterciensium
in Himmelpfort posita.

D. O. M. S

FERDINANDVS, D. G. Episcopus. Paderbornensis. S. R. I. Princeps
Com. Pymont.

Aram. maximam. ad. suam. suorúmque. hic. quiescentium. memoriam
in. suffragijs. conservandam

P. C. An. M. DC. LXIV.

SACELLVM SS. PHILIPPI ET IACOBI
in monte Fürstenberg restitutum.

D. O. M. S

FERDINANDVS. D. G. Episcopus. Paderbornensis. S. R. I. Princeps
et. Com. Pymontanus.
Sacellum. gentilitium. SS. Philippo. et. Jacobo. Apoff. antiqua. Fürstenbergis.
sum. religione. positum. Theodori. Episcopi. Paderb. magni. patruí. sui
impensis. resectum. injuria. deinde. temporis. et. bellorum
iterum. labefactatum. instauravit. ornavit. ampliavit

An. M. DC. LXV.

TEM-

TEMPLVM PAROCHIALE
In Obernkirchen, Fürstenbergiorum dynastia,
exstructum.

D. O. M. S

FERDINANDO. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopo. Paderbornensi
S. R. I. Principi. et. Comiti. Pymontano. Hujus. Ecclesiæ. in. Obernkirchen
S. Gerdrudi, Virg. sacræ. restitutori, beneficentissimo

Theodorus Casparus, Moguntinus, et. Spirensis. Canonicus. et. consilia-
rius. Wilhelmus. S. D. N. Alexandri. VII. P. O. M. Cubicularius. intimus
Præpositus. Monasteriensis. Canonicus. Trevirensis. Salisburgensis. et. Pader-
bornensis. Præpositus. in. Bustrorf, Prior. S. Mariæ. de. Campejo. in. Alpibus
Tridentinis. Salisburgensis. et. Monasteriensis. consiliarius. intimus. Franciscus
Wilhelmus. Ordinis. Teutonici. Eques. Commendator. in. Brackel. Mariscal-
lus. Aulicus. et. consiliarius. Paderbornensis. Ioannes Adolphus. Hildesiensis
Monasteriensis. et. Paderbornensis. Canonicus. et. Camerarius. Satrapa. in. Bil-
stein. Waldenburg. et. Fredeburg

fratres. germani

Et. Friderici. fratris. sui. Satrapæ. in. Bilstein. Waldenburg. et. Fredeburg. Coloniensis
et. Paderbornensis. intimi. consiliarij. superstites. filij. Franciscus Emericus. Ca-
nonicus. Moguntinus. Maximilianus Henricus. et. Ferdinandus. Liberi. Barones
de. Fürstenberg. in. Snellenberg. Fürstenberg. Waterlapp. Herdringen. Advoca-
tati. hereditarij. in. Graffschafft. Dynastæ. in. Obernkirchen. grati. demissique. in
fratrem. patrum. et. Principem. suum. animi. monumentum. posuerunt
Anno. M. DC. LXV.

MONASTERIVM BRACVLENSE
PP. Capucinatorum Ordinis S. Francisci ædificatum.

D. O. M. S

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. Fratrum. Capucinatorum. Ordinis
S. Francisci. Brakelæ. Fundator. Monasterium. S. Kiliani. Episc. et
Martyr. exstruxit. An. M. DC. LXV.

Aa

ALTA-

ALTARIA, ET V. ANNIVERSARIA SACRA
in Monasterio Graffschafft Ordinis. S.
Benedicti in Westphalia fundata.

D. O. M. S

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. Ad. suam. suorumque. Friderici
proavi. Casparis. avi. Friderici. patris. et. Friderici. fratris. L. B. de. Fürstenberg
hujus. Monasterij. in. Graffschafft. Advocatorum. memoriam. donato. perpetuo
censu. quinque. sacra. anniversaria. sollempni. ritu. celebranda. instituit. et
templum. ara. maxima. et. novis. in. utroque. latere. positus. altaribus,
exornavit. An. M. DC. LXV.

F O N S

In horto Collegij PP. Societatis JESU
Paderbornæ.

D. O. M. S

Fonti. aquæ. salientis. in. vitam. æternam. Deiparæ. Virgini. Mariæ
Ferdinandus. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis. S. R. I.
Princeps. et. Comes. Pymontanus
P. C. An. M. DC. LXV.

I.

In dextro latere fontis.

Ne. fons. deficiat. sitiendi. Virginis. undæ
Immunis. maculæ. Virgo. ministrat. aquam

I I.

Hic. ubi. cum. Jesu. manat. fons. Virgo. perennes
Ex. gemino. vitæ. fonte. bibuntur. aquæ

In sinistro latere fontis.

I.

Vt. fluit. hæc. nostris. deducta. canalibus. unda
In. nos. sic. Mariæ. dona. refundat. amor

I I.

Et. Christo. et. Mariæ. fontem. Fernande. dedisti
Reddet. et. hæc. uber. reddet. et. ille. latus

TEMPLVM PAROCHIALE
in Cleinenberg reparatum.

D. O. M. S

FERDINANDVS. Dei, et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. Parochialem. S. Cyriaci. Mart.
Ecclesiam. male. tectam. et. vetustate. collabentem
refecit. An. M. DC. LXVI.

T E M P L V M

Bustorffianum arâ maximâ, & porticu ornatum
Paderbornæ.

D. O. M. S

FERDINANDVS. Dei, et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. Ædem. Divorum. Petri. et
Andræ. Apostolorum. ad. formam. Hierosolymitanæ
Ecclesiæ. olim. constructam. exornavit
An. M. DC. LXVI.

TEMPLVM PAROCHIALE
Neuhufij.

D. O. M. S

FERDINANDVS. Dei, et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. Ædem. SS. Henrici. Imp. et
Chunigundæ. Aug. ad. divini. cultus. incrementum. animarum. salu-
tem. et. publicam. commoditatem. à. fundamentis. extruxit
An. M. DC. LXVI.

S E P V L C R V M

Primorum Episcoporum Paderbornensium
restauratum in crypta ædis Cathedralis.

FERDINANDVS. Dei, et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. Primorum. hujus. Ecclesiæ. Episco-
porum

porum. corpora. An. Dom. Incarnat. M. LXVIII. Indiſt. VI. Henrici. IV. Imp. An. XIII. ordinationis. vero. Immadi. Episcopi. Paderbornensis. An. XVI. inventa. et. collecta. translata. autem. et. sepulta. VII. Id. Septemb. ne. recluso. superioribus. temporibus. sepulcro. neglecta. diutius. jacerent. instaurato pristino. monumento. composuit. et. antiquæ. venerationis memoriam. renovavit

An. M. DC. LXVI.

S A C E L L V M

S. Philippi Nerij exstructum Neuhusij.

S. Philippo. Nerio. Conf. Ferdinandus. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis. Electus. Coadjutor. Monasteriensis. S. R. I. Princeps et. Comes. Pymontanus. gravi. morbo. liberatus. sacellum ex. voto. positum. perfecit

An. M. DC. LXVII.

S A C E L L V M

S. Agathæ Virg. & Mart. positum in Siddeffen.

D. O. M. S

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis Coadjutor. Monasteriensis. S. R. I. Princeps. et. Com. Pymontanus. Sacellum D. Agathæ. Virg. et. Mart. ad. incolarum. religionem. amplificandam exstruxit. An. M. DC. LXVIII.

A R A M A X I M A

In templo PP. Franciscanorum
posita Sufati.

D. O. M. S

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis Coadjutor. Monasteriensis. S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus in. honorem. Deiparæ. Virginis. Mariæ

P. C. An. M. DC. LXVIII.

EPI-

E P I T A P H I V M

Theodori Adolphi Episcopi, & Principis Paderbornensis in æde Cathedrali, è regione Mausolei Theodoriani, sepulti.

D. O. M. S

H. S. E

Theodorus Adolphus. D. G. Episcopus, Paderbornensis, S. R. I. Princeps. et Comes, Pymontanus, qui, nobilissima Reckiorum in Curl. familia, ortus, præstanti ingenio, doctrina. et. magnarum. rerum. usu, præditus, perque. omnes dignitatum. gradus. ad. Episcopatum. evectus. afflictissimam. provinciam. singulari. tum. religionis. tum. prudentiæ. laude. administravit. ædem. Cathedralem. ara. maxima. tholo. sacello. ornavit. arces. diœcesis. suæ. Suecico. bello. vastatas. et. exustas. majorem. partem. restituit. templum. Virginum. Capucinarum. exstruxit. collegio. Canonorum. primatiæ. hujus. Ecclesiæ. anniversariam. sui. memoriam. et. optimi. pastoris. exemplum. successoribus. imitandum. reliquit. piè. ut. vixit. def. III, Kal. Feb

An. M. DC. LXI.

Vixit, autem. An. LIX. mens. VII. dies. XIII.

Præfuit. An. X. mens. II. dies. XXVIII.

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis. Electus. et. Confirmatus. Coadjutor. Monasteriensis. S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. decessori. suo. de. se. et. R. P. optimè. merito

H. M. P. An. M. DC. LXVIII.

C O E N O B I V M E T T E M P L V M
P P. Prædicatorum Warburgi novis substructionibus firmatum, & ara maxima exornatum.

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis. Coadjutor. Monasteriensis. S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. Substructionibus. hujus. cœnobij. B. M. Virginis. in. Vineâ. funditus. collapsas. et. totius. ædificij. ruinam. minantes. restituit. An. M. DC. LXIX.

Ibidem

Ibidem

M E M O R I A E . S A C R V M

FERDINANDO. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopo. Paderbornensi. Coad-
jutori. Monasteriensi. S. R. I. Principi. Comiti. Pymontano. et. Lib. Baroni. de. Für-
stenberg. Hujus. templi. et. monasterij. B. Mariæ. Virginis. in. Vineâ. vetustate. colla-
bentis. instauratori. beneficentissimo

Crescentius. Boëker. Prior. et. Conventus. Warburgensis. Ord.
Prædicatorum. Monumentum. hoc. posuerunt
An. M. DC. LXIX.

S A C E L L V M

S. Crucis exstructum in Altenbeca.

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
Coadjutor. Monasteriensi. S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. Ad. conserva-
dam. augendamque. hoc. in. loco. antiquam. S. Crucis. venerationem

P. C. An. M. DC. LXIX.

S A C E L L V M

S. Annæ exstructum in Amerungen.

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
Coadjutor. Monasteriensi. S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. Vetusto. sa-
cello. S. Annæ. collapsio. pro. sua. in. Deiparæ. Virginis. Matrem. pietate
novam. hanc. ædiculam. P. C. An. M. DC. LXIX.

Ara in novo templo nobilis monasterij Siber-
genfis posita.

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
Coadjutor. Monasteriensi. S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus. Aram. Dei-
paræ. Virgini. Mariæ. devotus. cliens. P. C. An. M. DC. LXX.

TE M P L V M C V M M O N A S T E R I O
P P. Franciscanorum strictioris observantiæ
D. Josepho sacrum
Paderbornæ à fundamentis exstructum.

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
Coadjutor. Monasteriensi. S. R. I. Princeps. Comes. Pymont. L. Baro. de. Fürsten-
berg. In. honorem. D. Josephi. Conf. Templum. cum. Monasterio. à. fundamentis
exstruxit. An. M. DC. LXX.

M A V S O L E V M

Theodori Episcopi, & Principis Paderbornensis,
in æde Cathedrali, quod Fridericus Fürstenbergius, frattis
ejus filius, perficiendum curavit.

<p>THEODORVS E familia Fürstenber- giaca DEI & Aposto- licæ Sedis Gratia Ec- clesiæ Paderbornen- sis Episcopus, S. R. I. Princeps in hoc sepul- chro, quod vivus ac va- lens faciendum sibi lo- cavit, novissimam tubam exspe- ctat.</p>	<p>Principis hic tumulus Theodori est, carmina quæris Grandibus in tumuli mar- more scripta notis? Aspice Templa, Aras, Arces, Col- legia, Libros, Aspice vel tumuli, quem modò cernis, opus. Nil refert istis aliud superaddere carmen, Cum lapides clament, car- mina jure tacent.</p>	<p>Decessit anno Christi- ano 1618. die 4. men- sis Decemb. ætatis suæ 71. cum per annos 33. Dioecesi Paderborn, difficillimis tempo- ribus guber- nasset.</p>
---	--	--

<p>Mors certa est, incerta dies, neq; certa tuorū Cura, tibi tumulum, si sapias, ipse loca.</p>	<p>Scio quod Redē- ptor meus vivit, & in novissimo die de terra sure- cturus sū. Job. 19.</p>	<p>Et rursus circum- dabor pelle mea, & in carne mea vi- debo Deum meū. ibidem</p>	<p>Mortuus ut vivas, vi- v^o moriaris oportet. Ergo disce prius, quam moriari, mori.</p>
---	---	--	--

E P I T A P H I V M

Caspari de Fürstenberg, Archisatrapæ Westpha-
liæ, Arensbergæ in templo Wedinghusano tumulati.

Casparo. à Fürstenberg. viro, prænobili. ac strenuo. qui. anno. ætatis. 19. licenti-
am. V. J. adeptus. et. excultus. doctrinæ. prudentiæque. artibus. præfecturis. am-
plissimis. regendis. dando. consilio. Princippp. Mogunt. Colon. Paderb. difficillimis
legationibus. obeundis. incredibili. fide. labore. integritate. constantia. calamit-
tosis. Reip. temporibus. Religioni. Catholicæ. Romano. Imperio
Patriæ. servivit

Fridericus. à Fürstenberg. parenti. opt. merito. posuit. vixit. annos. 72. menses. 4.
dies. 2. Satrapiam. in. Bilstein. Waldenburg. et. Fredeburg. annos. 49. admini-
stravit. Archisatrapa. Westphaliæ. in. Arensberg. fuit. annos. 5. omnibus. Impe-
rij. conventibus. qui. annis. 40. habiti. interfuit. vel. legatus. vel. à. consilij. pri-
moribus. obiit. anno. salutis. 1618. III. Non. Martij. relicto. ob. bene
promerita. ingenti. patriæ. luctu. cujus. anima
requiescat. in. pace. Amen.

EPITAPHIUM
Friderici de Fürstenberg Satrapæ in Werle, Bil-
stein, & Waldenburg.

D. O. M. S.
E T. M E M O R I A E

Friderici. de. Fürstenberg. ex. Waterlapp. IV. Electorum. Coloniensium, con-
siliarij. intimi. et. Satrapæ. in. Werle. Bilstein. et. Waldenburg. qui. sua. integri-
tate. doctrina. religione. prudentia. dicendi. vi. cum. in. patriæ. negotijs. tum. in
publicis. Imperij. conventibus. sæpenumerò. cognita. immortalẽ. laudem. pro-
meritus. decessit. An. M. D. LXVII. XII. Kal. April. natus. An. LVII
Schedæ. sepultus

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
Coadjutor. Monasteriensis. S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus
proavo. suo. M. H. P

EPITAPHIUM
Annæ à Westphalen, conjugis Friderici de Für-
stenberg, Satrapæ in Werle, Bilstein, & Waldenburg.

D. O. M. S.
E T. M E M O R I A E

Annæ. à. Westphalen. filia. Rabani. à. Westphalen. Satrapæ. in. Lichtenavv. et
Wünnenberg. nobilissimæ. et. pientissimæ. matronæ. et. X. liberorum. matri
quos. ipsa. ad. omnem. virtutem. sedulò. informavit. hoc. uno. visa. infelicio-
quod. Friderico. de. Fürstenberg. marito. suo. diu. superstes. liberorum. tamen
gloriæ. non. interfuerit. pie. ut. vixit. defuncta. An. M. D. LXXXIII
ipso. die. S. Joanni. Baptista. sacro
sepulta. in. Oelinghusen

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
Coadjutor. Monasteriensis. S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus
proavia. suæ. M. H. P

EPITA-

E P I T A P H I V M

Elisabethæ Spiegel ex Peckelsheim, conjugis
Caspari à Fürstenberg, Archisatrapæ Westphaliæ,

E T

Annæ Mariæ de Kerpen, conjugis Friderici de
Fürstenberg, Archisatrapæ Westphaliæ.

D. O. M. S

Elisabethæ, Spiegel, ex, Peckelsheim, nobilissimæ et. venustissimæ, feminae. in
qua, tanquam. in. speculo. omnes. virtutes. resplenduerunt

An. M. D. LXXXVII, Kal. Jun. mortuæ

E T

Annæ Mariæ, de, Kerpen, ex, Illingen, in, Westrasia, quæ præclaram, stirpem
suam, modestissimis, moribus, prudentia, religione, et, præcipua, in, pauperes
benignitate, ornavit, et, cum, Friderico, de, Fürstenberg, Dynasta, in, Billstein, et
Waldenburg, Præfecto, in, Fredeburg, Archisatrapa, Westphaliæ, et, Angariæ
annos, XXXVII, mens, V, summa, concordia, vixit, et, An, M. DC. XLVI

Id, Mart, obiit, nata, annos, LVIII

FERDINANDVS, Dei, et, Apostolicæ, Sedis, Gratia, Episcopus, Paderbornensis
Coadjutor, Monasteriensis, S. R. I, Princeps, et, Comes, Pymontanus

avix, ac, matri, carissimæ, eodem, sepulcro

hic, in, Vefchede, conditis, M. H. P

E P I T A P H I V M

Othiliæ Fürstenbergiæ, Abbatissæ Herisiensi, &
Olinghusanæ.

D. O. M. S

Othiliæ, Fürstenbergiæ, Abbatissæ, Herisiensi, et, Olinghusanæ, quæ, Theodori
Episcopi, Paderbornensis, et, S. R. I, Principis, soror, non, illius, fortuna, quàm
proprijs, virtutibus, clarior, utrobique, auctis, vœtigalibus, exstructis, domicilijs
ornatis, templis, et, perpetuis, eleëmofynis, fundatis, immortalẽ, suæ, in, Deum
religionis, erga, indigentes, misericordiæ, et, singularis, in, utrumque, collegium
beneficentiæ, memoriã, reliquit, piè, ut, vixit, mortua, Anno, M. DC. XXI

Non, Martij, ætatis, LXXII, cum, Herisiensi, Ecclesiæ, an, XXXIII

Olinghusanæ, XXXV, maxima, cum, laude, præfuisset

FERDINANDVS, Dei, et, Apostolicæ, Sedis, Gratia, Episcopus, Paderbornensis
Coadjutor, Monasteriensis, S. R. I, Princeps, et, Comes, Pymontanus, magnæ

amitæ, suæ, in, Olinghusen, sepultæ, M. H. P, An, M. DC. LXX.

Bb

Epitaphium

E P I T A P H I V M

Friderici de Fürstenberg, Canonici Moguntini.

D. O. M. S

E T. M E M O R I A E

Friderici, de Fürstenberg, Canonici Moguntini, Paderbornensis, S. Albani, et. S. Petri, extra. muros, Mogunt. qui, prudentia, religione, et, singulari, erga, pauperes quibus, perpetuum, pecuniæ, redditum, donavit, liberalitate, excellens, decessit Moguntia, sepultus, in, ædē, Metropolitana, An. M. DC. VIII, V. Id.

Januarias, ætatis, verò, suæ, LXX.

FERDINANDVS. Dei, et, Apostolicæ, Sedis, Gratia, Episcopus, Paderbornensis Coadjutor, Monasteriensis, S. R. I. Princeps, et, Comes, Pymontanus magno, patruo, suo, M. H. P

E P I T A P H I V M

Joannis Godefridi de Fürstenberg, Canonici Moguntini.

D. O. M. S

E T. M E M O R I A E

Joannis Godefridi, de Fürstenberg, Canonici, Moguntini, Trevirensis, et, Paderbornensis, Præpositi, in, Meschede, qui, peragrata, Italia, Gallia, Hispania, incorruptos, mores, et, externarum, rerum, scientiam, in, patriam, reportavit, religionis et, prudentiæ, specimen, alijs, fuit, et, in, medio, honorum, cursu, præreptus, in, via, dum, ad, suos, properat, lenta, tabe, obiit, An. M. DC. XXIV. III. Id, Septemb sepultus, Attendoriæ, in, ædē, parochiali.

FERDINANDVS. Dei, et, Apostolicæ, Sedis, Gratia, Episcopus, Paderbornensis Coadjutor, Monasteriensis, S. R. I. Princeps, et, Comes, Pymontanus, patruo, suo, M. H. P

E P I T A P H I V M

Friderici Fürstenbergij Archisatrapæ Westphaliæ, Bilstenij & VValdenburgi Dynastæ, advocati hereditarij in Graffschafft, Satrapæ Fredeburgensis, Arensbergæ, juxta patrem, sepulti.

D. O. M. S

H. S. E

Magno, parenti, par. natus

Nomen, rogas, Fridericus, fuit, quod, moribus, implevit, stirpem, Fürstenbergi-
sæ, quæ, nobilissima, ni, esset, hinc, fieret, nempe, hoc, egit, quod, pauci, ut, ne

ayorum

avorum, id. est. aliorum, tantum. luce. luceret. juben. id. planius. dici. pa-
 reo. sed. addita. lege. ut. imiteris. Virtutem, et. scientiam, à. prima. ætate. primæ
 curæ. habuit. utranque. auxit, ubi. perdunt. multi, in. aulis. Principum, hinc
 tanto. ipsi. in. pretio. literati, et. pij. hinc. tantum. ipse. pretium. literatis, et. pijs
 pro. Joanne. Syvichardo. Moguntino. Electore. Congsteiniæ. ditioni. pro. Ferdi-
 nando. Electore. Coloniensi, et. utriusque. Baviaræ. Duce. Westphaliæ. et. An-
 garia. summo. cum. imperio. præfuit. pro. utroque. ad. IV. Augustos. ad. Suecicæ
 Regem. ad. Principes. diversos. ad. plura. Imperij. Comitum. legatus. gravissi-
 mitque. Reip. negotijs. adhibitus. consilia. non. ad. quæstum. retulit. sed. ad. con-
 scientiam. novit. id. patriæ. hostis. qui. fidem. pecunia. frustra. tentavit. novit
 patria. pro. qua. semel. captivus. bis. exul. nunquam. non. curis. oneratus. demum
 Suecis. Westphaliæ. vastantibus. Bonnæ. bonam. mortem. vitæ. et. exilij. meritum
 reperit. hinc. cineres. et. spiritus. in. suam. quisque. patriam. redierunt
 hic. ad. Superos. illi. in. hoc. monumentum
 quod. desideratissimo. parenti

Fridericus. L. Baro. de. Fürstenberg. in. Snellenberg. Fürstenberg. Waterlapp
 Herdringen. Advocatus. hereditarius. in. Graffschafft. Dynasta. in. Obernkirchen
 Satrapa. in. Bilstein. Waldenburg. et. Fredeburg. Coloniensis. et. Paderbornensis
 consiliarius. intimus. et. V. ejus. fratres. et. IV. sorores
 cum. lacrymis. posuerunt.

Decessit. V. Id. Aug. An. M. DC. XLVI. Natus. an. LXX. menses. V. dies. IX
 requiescat. in. pace. Amen

E P I T A P H I U M

Annæ Catharinæ de Petra, conjugis Friderici

L. Baronis de Fürstenberg.

D. O. M. S

H. S. E

Anna Catharina. de. Petra, trium. Electorum. Trevirensium. Joannis. Lotharij
 et. Caroli Casparis. neptis. et. consanguinea. splendore. nobilissimæ. familiæ. et
 omnium. virtutum. ornamentis. nulli. secunda. VIII. liberorum. parens. An.
 M. DC. L VIII. V. Id. Mart. piæ. ut. vixit. defuncta

Fridericus. L. Baro. de. Fürstenberg. in. Snellenberg. Fürstenberg. Waterlapp. Her-
 dringen. Advocatus. hereditarius. in. Graffschafft. Dynasta. in. Obernkirchen
 Satrapa. in. Bilstein. Waldenburg. et. Fredeburg. Coloniensis. Electoris. intimus
 consiliarius. conjugi. carissimæ. cum. qua. annos. XIII. mens. IX
 dies. X. conjunctissimè. vixit

M. H. P

Bb 2

Epitaphium

E P I T A P H I V M

Friderici. L. Baronis. de Fürstenberg, Satrapæ
in Bilstein, Waldenburg, & Fredeburg, Attendoriæ sepulchri.

D. O. M. S

H. S. E

Fridericus. L. Baro. de Fürstenberg. in Snellenberg. Fürstenberg. Waterlapp
Herdringen. Advocatus. hereditarius. in. Graffschafft. Dynasta. in. Obernkirchen
Colonienfis. et. Paderbornensis. consiliarius. intimus. Satrapa. in. Bilstein. Wal-
denburg. Fredeburg. qui. excellenti. ingenio. præditus. et. optimis. literis. in
Germania. Italia. Gallia. excultus. insignem. in. colendo. Deo. religionem. in. ju-
vanda. patria. caritatem. in. varijs. legationibus. et. S. R. I. Comitibus. prudentiam
fidem. eloquentiam. in. dando. Principibus. consilio. integritatem. et. conscien-
tiam. in. obeunda. morte. pietatem. et. constantiam. ostendit. ac. lenta. demum
tæbe. confectus. maximo. suorum. mærore. et. publico. patriæ. luctu. decessit
Herdringæ. An. M. DC. LXII. Non. Julij. inter. X. et. XI. horam. ante. meridiem. natus
An. M. DC. XVII. Prid. Kal. Novemb.

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
Coadjutor. Monasteriensis. S. R. I. Princeps. et. Com. Pymontanus. consiliario
et. fratri. suo. carissimo. M. H. P.

E P I T A P H I V M

Vrsulæ Baronis de Fürstenberg, Decanissæ
Herisifensis, in æde Herisifensi sepulchri.

D. O. M. S

H. S. E

Vrsula. Baro. de. Fürstenberg. nobilis. hujus. Collegij. Herisifensis. Decanissa
quæ. in. hoc. dignitatis. gradu. non. solum. castissimis. moribus. religione. mode-
stia. et. sedula. rei. divinæ. cura. alijs. præluxit. sed. insuper. admirabilis. in. egenos. et
afflictos. homines. benignitatis. in. multis. ac. diuturnis. morbis. sustinendis. pacien-
tiæ. et. memoris. defunctorum. pietatis. exemplum. præbuit. demum. lento. morbo
consumpta. piæ. ut. vixit. obdormivit. in. Domino. An. M. DC. LXVII
prid. Kal. Jul. ætatis. suæ. LIII

FERDINANDVS. Dei. et. Apostolicæ. Sedis. Gratia. Episcopus. Paderbornensis
Coadjutor. Monasteriensis. S. R. I. Princeps. et. Comes. Pymontanus
sorori. suæ. carissimæ. M. H. P. An. M. DC. LXX.

